

- עלי מרפא
- שערי הגלילון
- יין הנגבי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק המרשה
- חנך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

- הנפלאות שבכל יום
- בן חורין
- הרהור אחד פחות
- משיבת נפש
- חכמת התמימות
- התורה הזמנית:
- כי מכבדי אכבד
- ההולך אחר שכלו וחכמתו
- נקודת החבר
- האנולה שלפני הזמן
- ויקשב וישמע
- חיפוש האמת
- הלכות נרות שבת

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

שים לב לנפלאות שהש"ת עושה לך בכל יום! ואם אינך רואה - תאמין!

ב"ה יום א' בא ת"ד
 ...תתקדם "פרק' ה' יום יום" וזמן שאתה עומד רבותינו ז"ל "בכל יום יום יום יום לו מעין ברכותיו", שאתה יושב לשים לב לכל הטובות והנפלאות, שהש"ת עושה עם האדם בכל יום יום.

ואם לפעמים אינם זוכים לראות בעיני שכלל מחמת גשמיית החמור, צריכים על כל פנים להאמין בזה הדיבור, כמו שאומרים שלשה פעמים בכל יום: "על נסך שבכל יום עמנו, ועל נסך אלקותיך וטובותיך שבכל עת וכו'".

פי לולא הנסים והנפלאות, הנגלות והסתרות, שהש"ת עושה עמנו בכל יום ובכל עת וכו' - לא היה אפשר להתקדם אפילו במעט דמקטע הנקודות טובות שהש"ת מקטנו בכל יום לחיותנו כהיום הזה.

מה אמר לך בני חביבי, בכל זה יש הרבה מאד לדבר, אך פבר דברנו הרבה, וראוי לך להבין מזה הרבה איך להתחזק להתחדש בכל יום.

והכל בטה חזקן דקדושה, שזכה להתחיל לחיות בכל פעם, גדולים מעשי ה', אגשר זכה אותנו בציון העתים הללו להתקרב ולדע ולתקן מאור קדוש כזה, אגשרנו מה טוב חלקנו וכו'.

וידבר מזה אין פנאי להאריך, פי בקע אור השחר, ואיך צדיקים פאור נטה ילך ויאיר עליך שתתקנה להבין דבריני תמיד, ולקבל מהם רמזים ונצות להתחדש בכל יום, פי טוב ה' פי לעולם חסדו.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קטא	ליקוטי הלכות ח"ה	משנה בורה ח"ב	דף תומי בבא קטא	ליקוטי תפילות ח"ב
שבת	י	נח	קעג	רח	עט	רעג רעד
א	יא	נח	קעד	רס	פ	עגה רעו
ב	יב	נח	קעה	רס	פא	רעו רעה
ג	יג	נח	קעז	רי	פב	רעט רפ
ד	יד	נח	קעז	רי	פג	רפא רפב
ה	טו	נט	קעה	ריא	פד	רפג רפד
ו	טז	נט	קעט	ריא	פה	רפג רפו

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן י"ב

מישהו מאמין בך?

מה מיוחד כ"כ בסיפור של מצרים והיציאה משם?! נכון, זה היה פרק מאד לא נעים בתולדותנו... אבל זהו. הסיפור מאחורינו. למה לחטט בעבר, ולעשות מזה כזה סיפור

בעולם מתגלגל בגלגל הזמן. כל אחד מאתנו, לפני רגע היה תינוק, ומאז הוא אינו מפסיק לנוע קדימה; מתינוק הפך לילד, משם לנער, התקדם להיות איש, ואוטוטו מתחיל כבר להזקין. אז מי הוא הסיפור האמתי, ומתי הם החיים? התינוק? הילד? הנער? המבוגר? הזקן? כל התשובות נכונות? אף אחד לא?!

הילד כולו מלא חיות, אבל הוא אינו בר דעת. המבוגר דווקא כן בר דעת, מבין עניין, אבל חסר חיות. מי מהם הוא זה שחי, ואם אף אחד מהם לא, אז מי כן. שאלות מוזרות... שאולי אף אחד לא שואל, אבל הן מנסרות בחלל החיים, ומן הראוי לעצור ולשאול אותם בצורה כנה ונוקבת. כי אם לא, ייתכן שעוד לפני שהתחלנו לחיות, כבר סיימנו את ההזדמנות...

יציאת מצרים הוא הרגע שבו ה' יתברך מסתכל לכל יהודי בעיניים, ואומר לו: אני מאמין בך. אתה יודע, אתה יכול, אתה תצליח.

משמעותי בעולם. בני בכורי ישראל.

מי תחת מי?

הרוב המוחלט של האנושות, חי בתדר של עבדות. העולם מתנהל, ציר הזמן מסתובב, והם נעים אתו ביחד, ירצו או לא, מי שואל אותם בכלל. הם נולדים כדי לגדול, גדלים כדי להזקין, מזקנים כדי למות, וחוזר חלילה. תוך כדי תנועה, אוכלים קצת, נהנים קצת (או שלא), מרוויחים קצת כסף (או שלא), אבל הכל שחוק, עייף, וחסר משמעות.

יהודי, מאז שיצא ממצרים, יש בידו להיות בן חורין. בן חורין, אינו חי תחת גלגל הזמן, אלא גלגל הזמן מתגלגל מתחתיו ומסיע אותו קדימה, כל הזמן קדימה. יהודי לעולם אינו מזקין, הוא רק גדל. בעוד יום, בעוד שנה, בעוד שלב. כל יום ושלב בחייו, הופכים אותו לעוד יותר בר דעת, שמבין את המשמעות שלו ושל חייו, ומחובר עוד יותר לתוכן הפנימי שלו ושל נשמתו.

יציאת מצרים, היא רגע עצום ומרגש של אימון. רגע שבו הבורא יתברך פונה לאדם קטן ואומר לו: אתה לא עבד, אתה לא קטן, אתה גדול! אתה לא חלק מהעולם, אלא העולם הוא חלק ממך! העולם לא מנהל אותך, אלא אתה מנהל אותו!

יציאת מצרים הוא הרגע שבו ה' יתברך מסתכל לכל יהודי בעיניים, ואומר לו: אני מאמין בך. אתה יודע, אתה יכול, אתה תלך, אתה תיפול, אבל אתה תצליח. סומך עליך. בטוח בך. ומהרגע הזה, החיים הם אכן חיים.

(ע"פ ליקוטי מוהר"ן ז)

מחשבה טובה אחת יותר

ספרו פעם לפני מוהרנ"ת ז"ל בשבוע אחד מהמשפילים "אז ער איז א לייטשער אין א גלייכער (אָרְטֵלִיקער) מענטש, ער גייט מיט אַ אַמֶת און זאָגט נישט קיין ליגן" (שהוא אדם ישר והגון, הוא הולך עם אמת ואינו אומר שקר) וכו', ענה ואמר להם מוהרנ"ת: "וואס ווערט איהר נתפעל פין איהם, אויב ער זאָגט נישט קיין ליגן, טיט ער אַ ליגן" (מה אתם מתפעלים ממנו, אם אינו אומר שקר, הוא עושה שקר) (מפי ר' לוי יצחק).

כלומר, כי מחמת השפלתו והתרחקותו מהיהדות ואינו הולך בדרך התורה שהיא דרך האמת איז הוא הולך בדרך שקר, וכל מעשיו נגד התורה הם שקר בנפש. ועיין בשיחות הר"ן (סימן קטז) שעל יהודי אין שקר לומר "אָרְטֵלִיק" עין שם.

אמר מוהרנ"ת ז"ל: פדאי וקדאי לסבל כל הסבל והתלאות שהאדם עובר בעולם הזה במשך כל ימי חייו שבעים שנה בעמלו בעבודת השם, אפלו אם יהיה נדי שיהיה לו הרהור רע אחד פחות (כל כך חמור הרהור אחד, וכמו שאמר רבנו ז"ל [ליקוטי מוהר"ן] תנינא סימן קדי): "עם האט א פנים אז מען דארף זיך פין א הרהור זייער היטן" - תבדך נראה שצריכים להישמר מאד מהרהור). והוסף על זה רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל: "ווער שמועסט, צוליב אין מחשבה טובה מערער, איז דאך אונדאי פדאי" (מי מדבר בשביל מחשבה טובה אחת יותר, זה הלא בונדאי פדאי). (שמעתי מ' אליהו חיים ור' לוי יצחק).

(אמר הפותב: עין בלקוטי הלכות הלכות שלוחין ה"ג וזה לשונו: וראוי להאדם הבר דעת שיהיה מרצה שאפלו אם לא יפעל בכל עבודתו וטרחו ויגיעו רק שעל ידי זה יציל פעם אחת מאיזה עברה גמורה או הרהור או תאנה כל ימי חייו, דהיינו שעל ידי עבודתו ותפלתו והתבודדותו וכו' יצפה שפשוט ימיו יהיה לו נחסר ונפקת עברה אחת, הינו שעל ידי עבודתו וזה שעכשיו יש לו עברה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר היה לו אם לא היה חותר ומתפלל להציל מהם - גם זה היה פדאי לו. כי סוף כל סוף לא נשאור לאדם מפל עמלו ויגיעו מה שעמל וטרח בעולם הזה כי אם מה שזכה לפעמים להציל מרע ועברות ולחטוף לפעמים איזה מצוות. ואי אפשר להאריך בענין זה כי אפסים ורבות ירעות לא יספיקו לבאר עד היכן האדם צריך להתחזק תמיד בהשתוקקות להשם ותבדך ולא יניח את הרצון לעולם, כי כל אחד ואחד יש לו מניעות ובלבולים אחרים בכל יום ויום בלי שיעור. והכלל ששקך הוא האמת כי אמת הוא אחד ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומסתפל על האמת שלא יאבד עולמו הנצחי, בונדאי ישוב אל ה' מקל מקום שהוא פי אמת ה' לעולם והבו היטב דברינו ויערבו לך לעד ולעולמי עולמים. עד כאן לשונו הקדוש).

כן אמר מוהרנ"ת ז"ל שכל פרכי הלקוטי הלכות שכתב ביגיעות וטרחות עצמוות ויגע וטרח עליהם, אם על ידם יציל האדם אפלו רק מהרהור רע אחד, כבר פדאי לו כל עמלו ויגיעו. (שמעתי מפדמה מרבי שמואל הרבני ז"ל).

נצור לשונך הלכות לשון הרע

השומע רכילות לתועלת צריך להזהר בשני דברים: א. אסור להכשיל את המדבר בדיבור רכילות ללא כוונה לתועלת, לכן צריך להסביר לו שיכוון לתועלת, וללמדו דיני דיבור לשה"ר לתועלת.

ב. אסור לשומע לקבל הרכילות, דהיינו להאמין לסיפור ולשנוא האדם שעליו שמע את הרכילות. וקל וחומר שאסור להתנדם ממנו, או להזיק לו, או לדבר עליו לשה"ר, ואפילו למנוע ממנו החסדים שכל ישראל מחוייבים זה לזה, כגון ביקור חולים, צדקה, השבת אבידה, או לעכב תשלום שחייב לו.

אם עבר והתנדם בו, אפילו כשנתברר ע"י עדים שהרכילות אמת, עבר על 'לא תטור', ועל 'לא תקום'.

מותר לחשוש לרכילות ולשמור את עצמו מהנזק שעלול להיות אם זה נכון, ולחפש הוכחות כדי שיוכל לתקן העוול ולהוציא מה שמגיע לו ע"פ דין ממי שחייב לו.

בי איך לנו על מי להשען פי אם על אבינו שבשמים, ועל בן רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש, ועל אהבת חברים:

נתיב צדיק לך נתן ב"ר יהודה זצ"ל. עג

'אוצר היראה - משיבת נפש'

-ד-

ברור הדבר שבשביל ללכת למעשה עם רעיון מסויים במחשבה, לא שייך לנסות לחשוב על הכל, שכאמור כל אות ואת בספר הזה הוא תמצית של הלכה אחרת מהליקוטי הלכות, ויש בו הבנה חדשה על אותו הנושא, שאינו קשור לאות הקודם, אבל בהחלט ניתן לקבל תמונה כללית על אותו נושא שהוא לומד. ואז יבחר לעצמו איזה אות אחת או שניים שיותר קרוב לליבו באותו העת, וינסה לחשוב ולחיות על פי אותה האות, ויראה איך הספר ממש מחייה אותו.

-ה-

ואם לדוגמא, אדם רוצה ללמוד בכלליות מהו 'התחזקות' - שהוא אחד מהלימודים של רביז"ל לחזק את הנפש להיות תמיד קרוב לה', שיש אצל רביז"ל וספרי מוהרנ"ת הרבה מאוד דיבורים ועצות לכך. ופעמים שנדמה לאדם שהוא כבר יודע את עיקרה של עצה זו, ואין לו מה ללמוד בענין, כי הוא יודע את הכלל שצריך תמיד לשמוח בקרבתו לה', אבל הוא טעות ממש, כי מי שיתח את הספר 'אוצר היראה' ערך 'התחזקות' [אשר ערך זה הוא הספר 'משיבת נפש'] - וילמד כסדר סעיף אחר סעיף, וינסה להבדיל בין הסעיפים, לעשות כעין כותרות לכל סעיף, אז יגלה לפתע שיש מאות עצות של התחזקות הנפש, ויוכל בכל פעם לבחור לעצמו איזה סעיף אחר בשביל להתחזק עמו.

-א-

הרה"ק ר' נחמן מטשערין ז"ל, בראותו את המסירות נפש של מוהרנ"ת לכתוב 'ליקוטי עצות' שהם ליקוטי של העצות על הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן, התעורר לכתוב כעין ספר זה, ליקוטי של העצות שיוצא למעשה מתוך הספר ליקוטי הלכות - ומה שמכונה היום בשם ספר 'אוצר היראה'.

-ב-

הספר הקדוש הזה מחולק לפי נושאים בסדר הא' - ב', ויש בו דרכי עבודת ה' בכל נושא המדובר בליקוטי הלכות. העצות נכתבו בקיצור ללא חיבור כל קשרי פנימיות הדברים המתבארים בתוך הספר ליקוטי הלכות.

-ג-

הספר הזה יש בו אור גדול מאוד למי שלומדו, ואפשר לקבל קצת בהירות בכל נושא. אף שהוא לא ערוך ומסודר באופן של דרוש כמו הליקוטי הלכות, ונראה הדבר שהוא רץ מענין לענין, וזאת מחמת שהוא קיצור ותמצית מהרבה הלכות של ר' נתן, שבכל הלכה מדבר על אותו נושא מתוך משקפיים אחרות. ולכן כדאי ללמוד לאט לאט, וינסה להבין סעיף אחר סעיף, ויעשה כעין כותרות לכל סעיף להבין מה התחדש בסעיף זה, וכך יוכל להקיף כל נושא להבין מה דעת רביז"ל בענין זה.

הליכות

שיחות ומנהגים

שקך ועניש

את בית המדרש וקפח את יעני, נולד לו בן זכר. והיה הדבר לפלא, שלא די שעשה עולה לפני כזה, עוד זכה לבן זכר לאחר שנים רבות שלא היו לו בנים. וסיים רבנו ואמר: "וכך תקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו" - "אמן אזוי פירט גאט די וועלט". ומזה רואים אך שאי אפשר להבין את דרכי ה' הנעלמים והנפלאים למעלה משקלנו:

מספרים שפעם בהיות רבנו בבית הקברות הראה על איזה נפטר ואמר עליו ששכר טוב בעשרה בתי קברות, לרב הגלגלים שיעניש בהם החמא לזלן: כשאמרו למוהרנ"ת ב"שם רבי מאיר מפרעמישלאן, שפרש בדרך צחות את התבות 'בתוך מחול' שבקאפיטל האחרון שבפתיחה: שפשוט כל סוף ימחול הקדוש ברוך הוא לעונות ישראל. והוה 'בתוך מחול'. הפטיר מוהרנ"ת על זה ואמר: "אבער בי מען וועט קומען דערצייג" - "אלם עד שנגיע לזה". כאומר, כמה צריכים עוד להתגעגע ולסבל עד שיתקיים הסוף הטוב הזה שימחול: [שיח שרפי קודש]

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' י"ב - [ח]

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

זוהי בחינת קרן עין עולה, שמוכר על תהווה הלב. כמו שאמר רבתינו, זכרונם לברכה (מדרש רבה, ויקרא, פרשה ז), כמו שכתוב: "והעולה על רוחכם" שעולה מוכר הרהורו. כי יש בחינת (ההלים ל"ח): "לפי סחרהר", כי יש קלפה, שהיא מעקמת ומסבבת הלב בעקומים וסבובים ובקבולים הרבה, והיא בחינת קלפת נגה. ועל פן נקרא סחרהר, תרגום של סביב: 'סחור סחור', בחינת (יחזקאל א'): "נגה לו סביב". כי היא בחינת תרגום, כמו בא (עין בלקוטי א' סימן יט), ועל פן פתיב בלשון תרגום. וכשאדם נופל לשם, שהיא בחינת מקומות המטופים, ואזי מקבש וצועק איה מקום כבודו, וזה בעצמו תקונו. כי חוזר ושב אל הכבוד העליון, שהוא בחינת איה פנ"ל. וזהו בחינת עולה, בחינת (בראשית כ"ב): "ואיה השא לעולה". שבחינת איה היא בחינת שח לעולה, לתקן ולכפר תהווה הלב, שפא מקומות המטופים פנ"ל. כי על ידי בחינת איה נתתקן ועולה משם פנ"ל:

קליפת נגה

רבינו מדגיש שהקליפה שמעקמת ומסבבת את הלב בעיקומים וסבובים ובקבולים הרבה היא בחינת קליפת נגה, ואז צריך לצעוק ולבקש איה מקום כבודו, ואמנם יש להדגיש שקליפת נגה אינה הרע הגמור ששם אין שום כבוד שמאיר באתגליא, אלא הוא ממוצע בין הקדושה ששם הוא עיקר המקום של התגלות הכבוד, לבין הרע הגמור ששם אין שום התגלות הכבוד באופן גלוי, בבחינת "וכבודי לאחר לא אתך".

כי יש ג' קליפות טמאות שהם בחינת ענן גדול ורוח סערה ואש מתלקחת. [כמו שכתוב בתחילת יחזקאל בעניין המרכבה] שהם רע גמור שהם כל ענייני התאוות והמידות הרעות שמפילים את האדם לחטאים ועוונות שהם ההיפך ממש מגילוי כבוד ה', [אלא שיש סוד של הכבוד שהוא בבחינת מאמר סתום, אבל באתגליא הם ההיפך ממש מכבוד ה']. אבל יש קליפה רביעית שהיא קליפת נגה, [כמו שכתוב שם ביחזקאל], והיא לא רע גמור כמו שלשת הקליפות הטמאות, אבל היא גם כן קליפה, ועניין קליפת נגה הוא שהיא מכסה על כבוד ה', כי באמת כל הבריאה היא נפלאות עצומות ונוראות עד אין סוף ואין תכלית, והאדם בטבעו היה צריך להיות מלא התפעלות מכבוד ה' בכל רגע ורגע אלא שקליפת נגה מסתירה על כבוד ה' ונותנת לאדם הרגשה כאילו עולם כמנהגו נוהג ואינו רואה את עוצם כבוד ה' שמתגלה בכל דבר בבריאה.

ובפרטות, קליפת נגה הוא כל ענייני היתר שיש בכללות ענייני העולם, ענייני אכילה ושתייה ושינה, ומשא ומתן ופרנסה, ושאר עניינים על דרך זה, דברים שאינם עבירה חס ושלוש, אבל באופן טבעי אדם לא מרגיש שהוא עוסק אז בגילוי כבוד ה', אלא אדרבא בדרך כלל מרגיש רחוק מה' מחמת שעוסק בדבר גשמי, ולכן עיקר העבודה בכל המקומות האלו הוא חיפוש איה, היינו עצם האמונה שבוודאי השי"ת כאן, ובוודאי מתגלה כבוד ה' מכל פעולה ופעולה ומכל מצב ומצב גם כשאין מרגיש את כל זה, ובאמת בענייני הנגה עיקר התיקון בפשיטות הוא ע"י האמונה בעצמה שהשי"ת נמצא כאן, כי זה עיקר העבודה בפשיטות במקומות האלו לגלות את ההסתרה של הקליפת נגה, וכל שליטת הקליפת נגה הוא רק בזה עצמו שהיא מסתירה על כבוד ה', ולכן בעצם האמונה שהשי"ת בוודאי נמצא כאן, והחיפוש והבקשה וההשתוקקות לגלות את כבוד ה' בעולם, זהו בפשיטות עיקר התיקון במקומות אלו.

המאמרות המתגלים

ואחרי שגילה האדם את כבוד ה' במקומות אלו ע"י עצם החיפוש

חכם בחכמת התמימות

מלומאז, שהוסמך להוראה על ידי בעל ה'ית הלוי מבריסק ואשר שמע גדולותו בתורה ויראתו הלך לפניו. אל המכתב מצורף היה כתב-מינוי מטעם קהילת סוקולוב.

אולם רבי מרדכי לא מיהר להיענות להצעה למרות השכר ההגון שבצדה, נפשו איוותה לעבוד את בוראו עבודה-תמנה ולא לישב בכבודו של עולם ולהעמיס על עצמו עול ציבור, ומה גם שמשרה כזו כרוכה באחריות מרובה.

הוא התבודד על כך בינו לבין קונו, כשהוא שואל ומבקש לזכות לעצת אמת, ובינתיים שלח אגרת אל הגאון החסיד רבי אברהם שטרנהארץ, שחיהן בעצמו כרב באוקראינה, ובה שטח את לבטיו.

תשובתו של רבי אברהם לא בוששה לבוא: "כול הנך לקבל על עצמך את עול ההוראה".

במשך כשלושים שנה שימש רבי מרדכי כדיין ומורה-צדק בסוקולוב, כאשר למעשה שימש כרב הבליתי רשמי בעיירה.

מלבד גדלותו העצומה בנגלה, היתה לו גם יד בתורת הח"ן. אך הפלא ופלא, למרות ידיעותיו הכבירות, התהלך עם בוראו בפשיטות ותמימות עד להפליא.

סיפר ר' נחום שוסטר, הסנדלר אשר קרבו למימי הנחל, כי לילה אחד קרוב לחצות בא אל ביתו של רבי מרדכי. כתמידי, קיבל רבי מרדכי את פניו בחמימות ובמאור פנים. הוא כיבד וחיבב עד מאוד את ר' נחום, איש תם וירא אלוקים בכל לבבו, שהלא על ידו זכה להתוודע ולהתקרב לאורו של רבינו הקדוש.

ר' נחום הבחין כי על השולחן שלידו יושב רבי מרדכי, פתוח ספר של תחינות ביידיש המיועד לנשים ופשוטי עם, והריהו שקוע באמירתן, ותמיהה פשטה על פניו: רבי מרדכי, הרב דמתא, אומר תחינות של נשים ופשוטי עם?!

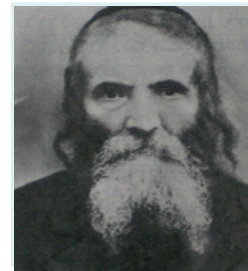
משהרגיש רבי מרדכי בתמיהתו, גם לו: "היום היו אצלי כמה דיני-תורה שנתמשכו עד השעות המאוחרות של הלילה. נתייראתי שמא אם אלך לישון, כבר לא אקום בחצות לילה לומר תיקון-חצות, לכן נשארתי ער וכיוון שלא יכולתי ללמוד, אמרתי תחינות מתוך הספר הזה..."

(ע"פ הספר 'אש תמיד תוקד')

להגל יום הסתלקותו של הגה"ח ר' מרדכי מנחם נפתלי ב"ד יחזקאל הברשטאט מסוקולוב זצ"ל - ט"ו בשבט תש"ב

מגאוני פולין היה הרב החסיד רבי מרדכי הברשטאט. הוא נמנה על בחירי תלמידיו של הגה"ק רבי גרשון העניך ליינר מראדזין בעל ה'סדרי טהרות'. כבר בגיל צעיר הוסמך להוראה על ידי כמה מגדולי הדור, בהם הגאון רבי יוסף דב סולובייצ'יק מבריסק בעל ה'בית הלוי'.

בימי אברכותו התגורר בעיירה לומאז. שם סובבה יד ההשגחה והוא זכה להתוודע לאורה של חסידות ברסלב, לאחר שפגש בר' נחום הסנדלר, יהודי פשוט שנתפסה בנפשו שלהבת

גאונוה שבפשטות.

הרה"ח רבי מרדכי מסוקולוב

מוהר"ן. בעקבות אותו מפגש התקרב בכל לבו ונפשו אל הנחל נובע. הוא החל לאמץ לעצמו את הנגהת ה'התבודדות', לשפוך לבו לפני ה' בלשון שמדברין בו.

לילה אחד, בשובו מהתבודדותו ביער, הפטיר רבי מרדכי לחברו שהתלווה אליו: "היום תראה, כשאשוב הביתה יהיו חדשות בשבילי..." ואכן רחשי לבו לא הטעוהו. בבואו לביתו מצא מכתב שנשלח עבורו מאת ראשי הקהל בעיירה סוקולוב, ובראשם הרב והאדמו"ר מסוקולוב רבי יצחק זעליג מורגנשטרן, ובו הזמנה ובקשה שיבוא לשימש כמורה-צדק בקהילתם.

והצעה זו, מה טיבה? מי שחיהן כרב ואב"ד סוקולוב באותה עת, היה רבי יצחק זעליג עצמו, שהיה נצר לבית קוצק, אלא שמאז הסתלקות אביו הרה"ק רבי חיים ישראל מפילוב בשנת תרס"ה - כשהוכתר רבי יצחק זעליג לרבם של חסידים ואף החל לנהל ישיבה ולעסוק בענייני הכלל - שוב לא היו עתותיו בידו כדי להשיב ולפסוק לכל הפונים אליו בענייני הלכה, על כן בעצה אחת עם ראשי הקהל החליט להושיב בעיירה מורה-צדק קבוע, שיפסוק בשאלות בעת שהוא טרוח, או בהעדרו מן העיירה.

הבחירה נפלה על הגאון רבי מרדכי הברשטאט

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

איזה מידה באדם נוגדת לחלוטין את מידת האמת? כי זה ידוע, שמידי הנצחון אינה סובלת האמת, כי אם אם יראה לעינים דבר אמת ידחה אותו מחמת הנצחון!

ליקוטי מוהר"ן קכ"ב

הזוכה: חיים אנגלנדר, לונדון זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאמון.

"הנגינה שלכם הייתה בוקעת רקיעים" מי אמו למי?

קב

והביקוש, יכול להמשיך ולגלות את החלק של המאמרות המתגלים שבמקומות אלו, כי אין זה מקומות של רע גמור ששם אין כלל התגלות של כבוד ה', וכל הארת הכבוד הוא רק באופן שתום ונעלם בתכלית, אבל בקליפת נגה שהוא ענייני ההיתר, בוודאי ובוודאי יש מאמרות שיכולים להתגלות, וכגון באכילה ושתיה ע"י הברכה שמברך שמגלה בזה את כבוד ה' שברא את המאכל הזה, וכן כפי מה שממשיך ומתבונן בעוצם חסדי ה' שנתן לו את המאכל הזה, וכמה חן וחסד ורחמים יש בכל מאכל, ועוצם נפלאות הבריאה שיש במאכל הזה, ואדרבא עיקר היראה מתגלית לאדם דייקא בשעת האכילה כמבואר בדברי רבינו [בליקוטי מוהר"ן תניינא סימן ז וסימן עז], ואז יכול ליכות האדם לרצון והשתוקקות עצומה להשי"ת [כמבואר שם], ויש בזה אין סוף מדרגות עד שהצדיקים המופלגים כל הנאתם בעת האכילה הוא רק מהתנוצצות האותיות שבמאכלים [כמבואר בליקוטי מוהר"ן סימן יט], אבל גם כל אחד ואחד אפילו איש פשוט, יכול ליכות להתגלות היראה ולהארת הרצון בשעת האכילה, אם לא יהיה שלימזליק כמבואר שם [בליקו"מ סימן ז הנ"ל], ועל דרך זה בשאר העניינים הגשמיים בוודאי שיש בהם התגלות של כבוד ה' בכל הבחינות של העשרה מאמרות.

אלא שהתחלת העבודה במקומות האלו מוכרח להיות ע"י החיפוש והבקשה של בחינת איה, כי מצד עצמו הוא מקום של הסתרה, ולא כמו תורה ומצוות שמצד עצמו הם מקום של התגלות כבוד ה', ואמנם גם שם צריך עבודה שלא יפול לכבוד עצמו, אבל בכללות הם מקומות שעניינים התגלות הכבוד, אבל במקומות של קליפת נגה, מצד עצמו הוא בבחינת הסתרה ע"י הקליפת נגה עצמה, ולכן ההתחלה מוכרח להיות שם ע"י הבקשה והחיפוש מתוך האמונה בתמימות ופשיטות שבוודאי יש גם שם כבוד השי"ת, [ובבחינה זו אינו דומה למקומות של הרע הגמור ששם אסור להרהר בזה ואי אפשר להבין, כי שם באמת אין שום התגלות של כבוד ה', שהרי אדרבא הוא היפך רצון ה', וכל הכבוד הוא רק באופן שתום ונעלם, אבל הדברים הגשמיים אינם היפוך כבוד ה', אדרבא הם רצון ה' בבריא עולמו שכך יתנהג סדר העולם, ויש בהם גם כן הרבה והרבה אופנים של התגלות כבוד ה' בפועל ובהתגלות, אלא שבתחילתם יש בהם בחינת הסתרה].

ובאמת עיקר ההסתרה הוא ע"י זה עצמו שהאדם אינו עוסק לגלות את כבוד ה' בדברים הגשמיים, שע"י עצמו מתגבר עליו קליפת נגה, ועיקר התגברותה הוא בדבר זה עצמו שהיא מכסה ומעלימה את כבוד ה', ומכניסה באדם הרגשה של ריחוק והסתרה, בבחינת "לבי סחרחר", וכפי מה שהאדם מתגבר לגלות את כבוד ה' גם במקומות האלו, כך זוכה להכניע את הקליפת נגה הזו, עד שכבר מעצמו יהיה לו בנקל להתבונן בכבוד ה' שמתגלה במקומות האלו.

כבוד עצמו

ובאמת גילוי כבוד ה' במקומות של בחינת נגה, אין בהם כמעט אפשרות של כבוד עצמו, כי הם דברים שבינו לבין קונו ואין עליהם שום כבוד, ורק כשאדם חפץ באמת בכבוד ה', הרי הוא עוסק בזה, וכמו כן צריך לזה הרבה תמימות ולא לילך אחר חכמתו ושכלו, כי אין האדם רואה בזה כלל מה שפועל, ורק בכח האמונה בתמימות ופשיטות למה שמגלים הצדיקים שאדם פועל בכל מחשבה ובכל רצון, ורק ע"י שמחפש באמת לגלות כבוד ה', ע"י יכול לעסוק בגילוי כבוד ה' במקומות אלו של בחינת נגה, וע"י יוכל ליכות גם בתורה ומצוות להיכנס לדרך של גילוי כבוד ה' ולא לחפש כבוד עצמו.

כי הרי צריך לנהל כל כך הרבה זירות בחיים, אבל אומר לנו רבינו שאבי אבי ישראל האדם בשכחתו כי עוזב את מקור הצבו ואין יתקן, לכן אז חייב לחזור אל האחדות, בצעקת איה'.
'איה' זה אומר שאני לא מנסה להבין ולתפוס עוד פרטים הבנה, אלא אני עוצר את שטף החיים, וכרגע אני מבין שהשי"ת נמצא והוא מנהל לי את הכל, ואני נכנס לתנועה של ביקוש וחיפוש אור האחדות, לשאלו איך שכחתי מאחדות ה', היכן הוא אור השי"ת הפשוט בתכלית, היכן היא התנהגות העליונה, מתי אני אזכה להבין שלא באמת אני מנהל את החיים אלא רק השי"ת הוא המנהיג היחיד והכל ברצונו, ואני יכול לסמוך עליו.

אח"כ יכול האדם כבר לחזור לפרטי החיים, ולשעת המאמרות ולתקן באמת, כי מאיד עליו אור האחדות.
רבינו נתן לנו במתנה זמן לזה בכל יום, הוא נתן לנו שעה שבה הוא אומר לנו, לא מוטל עליך לעשות כלום, כל מלאכת עשירה, רק תעמוד לפני השי"ת כבן מול אביו, או כאיש אל רעהו, ותתברר לאור האחדות. תוכל גם לספר את כל הדברים שמעיקים עליך כי הם ממשיכים אותך לפיוד ושכחת האחדות, ותשפוך אותם על זוזב האחדות, להעלותם לריח ניחוח לה'.

אשרי הזוכה להתבודד בזה זוכה תמיד להיות מתקן ולהמשיך תמיד את אור האחדות מבראשית על כל הבריאה, בזה הוא זוכה תמיד להמשיך את אור השמחה וזכרון השי"ת בתוך חושך העשירה.

אברהם מבית

אך גם להישאר רק עם זה לא טוב, וכמו שרבינו אומר בתורה ס"ה שהאדם צריך להתקדם בחיים ולהמשיך לתפוס עוד פרטים, כי אם ישאר באחדות אזי הוא ישאר בתיבה אחת של התפילה ולא יוכל להמשיך, ובאמת צריך לתפוס עוד המדות יקות, ולעשות ולתקן הרבה בזה העולם. כי האדם נשלח לעולם כדי לתקן את הפיוד לכן הוא צריך להיפטר בפידו, ולתקן בו הרבה פרטים ואם יהיה רק באחדות תמיד [בסוד יהודא עלאה], ואינו עוסק בפרטים אזי "כ" אינו עוסק בתכלית. לכן האדם תמיד נתון בין ב' קצוות שכל אחד מהם כשלעצמה היא לא עבודת ה'. עבודת ה' זה האדם שידע לאחוז באחדות, ולהמשיך את האחדות לתוך עולמו הפיוד, ולדעת אין להיות אחד בשמיא וארעא [לחבר שמים וארץ].

רבינו בתורה י"ב אומר לנו שהעולם נברא בעשרה מאמרות, בראשית הוא המאמר סתום, היינו שהוא כולל בתוכו את הכל, לא רואים בו פרטים והוא שורש כל הבריאה והוא הכי גבוה.
ממנו נמשכו העשרה מאמרות שהם כלל הפרטים הנפרדים שבהם צריך האדם לעסוק ולתקן.

רבינו אומר שהאדם שנופל מתשעת המאמרות, צריך לצעוק ולהתגעגע להשי"ת ולומר 'איה' מקום כבוד, ובה עלות למאמר הסתום בראשית.
נקרב את זה לחיי היום יום שלנו ע"פ האמור, שכשהאדם מוצא את עצמו ששכח את הקב"ה מרוב התעסקות בפרטים הן בגשמי והן ברוחני, וזה טבעי מאוד שזה יקרה לכל אחד, וכך הוא הסדר

לכבוד עלה לתרופה שלום וברכה.
בחי עבודת השי"ת יש ב' קצוות, הצד האחד הוא שעל האדם מוטל לעשות הרבה כל יום ולחטוף כל הזמן מצוות ותורה ותפילה, גם צריך לחנך לידים ולהביא פרנסה, יש גם את העליות והירידות, שלפעמים האדם מרגיש יותר אור שמחה וסיפוק, ולפעמים יותר כבדות וקושי.
על האדם מוטל להצליח להתנהל בכל המקומות הללו ולא לוותר על שום פניה, ולעשות הרבה כמו שמנחה רבינו בהרבה מקומות, ואומר שהאדם צריך לעשות ולחטוף הרבה ולעבור על כל התורה ולהתפלל הרבה וגם לעסוק במשא ומתן וכו' וכו'.
זו קצה אחד של החיים.

אם האדם נשאר בזה זה עלול להיות מאוד מסוכן כי מרוב פרטים ורביעי עשייה קשה מאוד לזכור את התכלית והמטרה לדבוק בהשי"ת ולעשות לו נחת, גם האדם עלול לקרום מרוב ריבוי המטלות והפרטים שסובב עליו, לכן חייבים את הקצה השני. הקצה השני הוא צד האחדות, האחדות אומרת שבעצם בכל מקום השי"ת נמצא, אין ריבוי פרטים, אל תרדוף ותחפש משהו אחר, כי היכן שאתה שם נמצא השי"ת, תתחבר מהמקום שלך, תדבק באור ה' המאיר עליך ברגע זה כי הוא כולל את הכל, כי אם ה' נמצא כאן או אז הכל כאן, ואין מה למרר לשום מקום ולא מוטל עליך כלום, השי"ת הוא הפועל היחיד, תשחרר. הגישה הזאת נונתנת ישוב הדעת, ומחברת את האדם לנקודת האחדות ומאירה בוא את אור אחדות ה'.

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | לקר"ת סי' י"ב [ג]

שכלו וחכמתו דייקא

אך מאידך רביז"ל הזהיר במאמר זה בעצמו שהעיקר בלי שום חכמות, אלא בתמימות ופשיטות. ומהו אם כן הדרך.

[ג] לזאת נוכל לקשר 'מיניה וביה' לקראת סוף המאמר, בו מזכיר רביז"ל שגם בתורה עצמה, עד שאדם זוכה למצוא עצות מתוך התורה, צריך לזעוק 'איה', כי לכל אדם יש הרבה ספיקות בהנהגתו, ועל כן יש לחפש הרבה לה' שיקרב אותו ויאיר בו למצוא דרכים ישרות מתוך התורה.

[ד] נמצא שבוודאי העיקר הוא החכמות דקדושה של התורה הקדושה, אלא שיש להזהר מאוד לא ללכת אחר 'שכלו וחכמתו' - שכלו דייקא, היינו השכל והחכמה שלו הפרטיים, כי הם יכולים לבלבל ולהטעותו, אבל בוודאי שצריך ללכת אחר השכל של התורה, לחשוב בכל דבר מה התורה מלמדת, ובאיה אופן להתנהג.

אך שבשביל למצוא את השכל של התורה, אפשר רק על ידי תמימות ופשיטות, לחפש בנקיות שיהיה רק הכבוד של ה', ומתוך הרצון לצעוק לה' 'איה מקום כבודו', וכך ימצא את דרכו בעבודת ה'.

[א] רביז"ל פותח את המאמר: כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו יוכל ליפול בטעותים ומכשולות רבים. ועיקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ופשיטות ולהסתכל בכל דבר שעושה שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח על כבוד עצמו, רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה, ואם לאו, לאו.

והנה אחד מהכללים מה"ח כללים הוא לנסות להבין בכל דבר את ה'זה לעומת זה', כלומר לחפש מהו היפך הגמור של המושג אותו הזכיר במאמר.

[ב] וכאן יש לנו דוגמא טובה להבין את הכלל הזה של לימוד 'זה לעומת זה'. כי בפשטות נראה שההיפך של 'חכמות' הוא 'תמימות', אבל עדיין לא קיימנו בזה את הכלל של 'זה לעומת זה'. כי החידוש ב'כלל' זה הוא, לחפש את ההיפך הגמור של אותו מושג. ואם הזכיר במאמר שצריך להזהר מחכמות שמביאים לידי טעות, אזי התיקון של 'זה לעומת זה' הוא לחפש את ההיפך הגמור ולמצוא דרך בו כן אפשר ללכת עם 'חכמות' דקדושה, שהרי כל הליקוטי מוהר"ן וכל ספרי התורה הם ספרים מלאים בחכמות דקדושה.

לקנות חבר

צריך לעצת זולתו ודרך צחות אני אומר כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו.

וכמו שאמרו חז"ל (אבות דר"ב פ"ח) וקנה לך חבר כיצד, מלמד שיקנה אדם חבר לעצמו שיאכל עמו וישתה עמו ויקרא עמו וישנה עמו וישן עמו ויגלה לו כל סתרי סתרי תורה וסתרי דרך ארץ... שאם טועה האחד חברו מחזירו.

וכן כתב הרה"ק ר"א מליצ'נסקי בצעטי"ל קטן (אות יג) שני"י שאדם מספר לפני מדריך או חבר נאמן את כל מחשבות לבו, עי"ז משבר את כח היצירה שלא יוכל להתגבר עליו כ"כ בפעם אחרת, וזה מלבד העצה הטובה שיוכל לקבל ממנו, 'שהוא דרך השם והוא סגולה נפלאה'. עוד תועלת מתבארת מדברי מוהר"ת בכמה מקומות, שכן אף שתועלת הרב היא גדולה מאד, אבל פעמים שכשהאדם רואה את עבודת רבו ואת יגיעתו בעבודת ה', אף הראיה וההתעוררות אינם פועלים בו למעשה כל כך, שכן הוא יודע את מרחק נפשו ומנפש הרב ואת כוחו הדל לעומת כוח הרב והתאמצותו, ולכן אינו מתעורר כ"כ לבוא לידי מעשה, אבל כשרואה את חברו מתפלל בהשתפכות הלב או לומד בהתמדה, הרי זה משפיע עליו מאד, שכן הוא אנוש כערכי, ואני יודע את חולשותיו ואת כוחו שהם במדרגה כמו שלי, ולכן מתעורר ממעשיו.

וכמובא מהמהר"ל כי בבחינה זו מעלת החבר היא גדולה ממעלת הרב, שכן בקשר הרב והתלמיד הרב הוא משפיע והתמיד הוא מקבל, ולכן אינו יכול להתאחד עמו כ"כ שכן אם יתקשרו זה עם זה באחדות אחד לא יוכל להשפיע עליו כ"כ, ובזה גדול כח החבר שנעשה אחד עם חברו ממש.

חז"ל הפליגו מאד בעניין זה של קנה לך חבר, עד שאמר חוני המעגל אחר שישן שבעים שנה וכהקין לא מצא לו חבר בבית המדרש 'או חברותא או מיתותא', (תענית כג.), וכן רבי יוחנן הצטער כ"כ על הסתלקות ריש לקיש ולא מצא לו חברותא אחרת, ולא נחה דעתו עד שביקשו עליו חכמים רחמים והלך לעולמו (כדאיטא בב"מ פד:), וכך אמרו על אחד שנגזר עליו כל יסורים שבעולם אך את חבריו לא לקח ממנו השי"ת שכן בלעדיהם הוא חשוב כמות.

מבאר רבי נתן (ברכת הודאה א, פקדון ה ועוד) שעיקר מעלת החבר המדובר כאן הוא לקנות לו חבר לעבודת ה' וכן האריכו בדבר זה הראשונים (ראה פיהמ"ש להרמב"ם אבות פ"א מ"ו, רבנו יונה שם ועוד), והביאו כמה מיני תועלת שיש בחבר, עד שבכמה בחינות גדולה מעלתו ממעלת הרב, ובזה פירש בשפת אמת שברב לא אמו אלא לשון עשה לך רב אבל בחבר אמרו לשון קניין, כי על האדם לקנות לו חברו אף בכסף מלא (כדאיטא בזוה"ק פר' תרומה ד קכח:).

עיקר התועלת כתבו הראשונים ופרט המאירי (משנה ז ד"ה ואל תתייאש) שעל ידי שיחת חברים ומה שמפרש לפני החבר את דרכיו יכול להנצל מידי טעות, שכן אדם קרוב אצל עצמו, ולכן פעמים שהוא טועה בדרכי עבודת ה' ואינו שם לבו לך, אבל כשהוא שח עם חברו בעבודת ה' ומספר לו את כל ענייניו יוכל לשים לב לנקודות שמעולם לא שם לב עליהם, שאפי' משכיל שבמשכילים

עומק הפרשה

להגאל עוד לפני הזמן

התבואה באיביה וראויה למאכל, אבל עדיין אינה מוכנה לקצירה עד זמן הקציר שהוא בימי חג השבועות, ואז מנחים אותה לייבוש עד חג הסוכות - חג האסיף.

סדר זה אינו ענין גשמי לבד, אלא חלק מתיקון הבריאה וסדר השנה, כמובא בספרים הק' (שני המצוות בה, עקב ועוד) שאכילת האדם היא כדי להעלות את חלקי הקדושה שבמאכל, והם נצוצות קדושה שירדו ונפלו והם עולים עם צמיחת החיטה וכך מתבררים שלב אחר שלב עד שהם מתוקנים לאכילה, שלב האיבי הוא שלב שבו החיטה כבר ראויה למאכל אבל עדיין אינה בשלה כל צרכה, עד זמן חג בשבועות.

וזה עומק מצוה זו "שמור את חודש האיבי", כי אכן יש גאולה הנעשית בזמנה, אבל כח חג הפסח הוא לגאול את האדם גם קודם זמנו, אף על פי שעדיין לא נשלם תיקונו, בכל זאת מאחר שהשי"ת יודע שאין בו כח לעמוד בנסיונות אלו, להשמר בהם בקדושה ובטהרה לברר מקומות אלו בקדושה, מצוה עליו השי"ת לכוון את חג הפסח על ידי עיבור השנה, כדי שיחול בחודש האיבי, שבכח מצוה זו יאיר לו השי"ת ברחמי אור הגאולה לצאת מאותם מיצרים, כדי שיקבל כח לעמוד בזיכרון זה, ואז לעבור אותו בשלמות כראוי, עד שנוכח במהרה לגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

היום אתם יצאים בחודש האיבי:

בפסוק זה מודיע השי"ת לישראל שיצאו דווקא בחודש האיבי, וגם חוזר עליו שוב ושוב כמה פעמים, עד שבמשנה תורה מצוה עלינו "שמור את חודש האיבי" לשמור שיצא חג הפסח דווקא בחודש האיבי, ואף לעבר את השנה לשם כך.

את עומק הענין מבאר רבי נתן בדרך עבודה השייכת לכל אדם, כי הנה גלות מצרים הייתה כדי לזכר את נשמת ישראל ולברר את חלקי הקדושה שבארץ מצרים, אבל בחג הפסח דיגל השי"ת על הקץ המובטח ועוד קודם מלאת ארבע מאות שנות גלות כבר נגאלו ישראל (עין רש"י שמות ד יג, ובשער הפסוקים שמות).

וטעם הדבר מובא בספה"ק שאם היו ישראל נשארים בגלות זו עד מלאת ארבע מאות שנה היו יורדים מטה מטה ולא היו יכולים להגאל, לכן 'חישב הקדוש ברוך הוא את הקץ לעשות' (עין אלשיך שמות יב, מ), להוציאם קודם מלאת הבריר והתיקון כדי לשמור על קדושת ישראל, לבל ידח ממנו נידח.

תיקון זה להושיע את האדם קודם זמנו כדי שלא יפול - הוא מדרגת האיבי, כי הנה שלבי גידול התבואה הוא שלאחר הזריעה היא צומחת ועולה עד זמן האיבי הנקרא כך על שם שבו עומדת

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר' (מלאכי ג')

כשיראי ה' מדברים דברי תורה ומעניני עבודת ה' אזי נעשה נחת רוח למעלה מאוד, והשם יתברך מקשיב לדבריהם ונעשה מזה ספר למעלה.

הדיבור והשיח מוכיח מה יש בראשם של בני אדם. אפשר לבדוק את הרמה של בן אדם, או רמה של קבוצת בני אדם, לפי נושאי השיחות שלהם שהם מדברים ביניהם. ולכן כאשר בעולם הגשמי הזה שכל אחד טרוד בעניניו ובצרכיו, רואים שני בני אדם מפנים מזמנם לדבר דברי תורה, או דיבורי אמונה ומעבודת ה', זה ממליך את ה' בעולם באופן מיוחד, ונעשה מזה ספר למעלה - זה מוכיח מה מעסיק אותם.

ואם הדבר נכון לכל דיבור של קדושה שיש בין שני בני אדם, על אחת כמה וכמה כאשר אבא ואמא, או שני מחנכים מתוועדים יחדיו לחפש עצה, איך לקרב ולחזק נער מסויים, ומדברים ביניהם בכובד ראש וברצינות מתוך כוונה אמיתית לעזור ולסייע, בוודאי שנעשה מזה נחת רוח גדול ומיוחד, ונכתב מדיבורים אלו ספר למעלה, שהרי אין אלו רק דיבורים של עבודת ה' הממליך את ה', אלא הם מדברים דיבורים איך לקרב עוד יהודי אל התורה, אל עבודת ה' שבוודאי הוא גבוה יותר.

וכמה שהדברים פשוטים וברורים, אך מרוב שהם פשוטים, אפשר לשכוח מזה, כי כמה פעמים מרוב לחץ העשייה, שוכחים לשבת ביישוב הדעת ולדבר על בעייה וקושי מסויים, לנסות יחד לנתח את הקושי, ולחפש איזה עצה חדשה שעדיין לא חשבו עליה.

עצם הישיבה בו יושבים לדבר לתועלת הרוחנית של הנער, מסוגל יותר למצוא עצה נכונה הראויה והמתאימה לאותו נער, מאשר סתם שיח מהיר ופזיז. אך יש לזכור שחוץ מהתועלת כאן למטה, יש בזה תיקון עצום לבריאה, שהנה בתוך עולם הגשמי נפגשים שני יהודים ורוצים שעוד נער יהודי יכיר יותר טוב את השם יתברך. ולכן השם יתברך יורד למטה, להקשיב - ויקשב ה' וישמע, ונעשה מזה ספר למעלה.

ובוודאי כאשר יזכרו זאת, אזי כל דיבורם שיגם ושיחם, יהיה מתוך רוממות הכוונה, מתוך כוונה אמיתית נקייה ומזוככת יותר לקרב לה' את אותו הנער, שזהו כל שליחתנו בעולם הזה, להביא עוד בני אדם להכיר את ה' ותורתו וצדיקיו. שפעמים מחמת שטף הזמן אין שמים לב, וכל מטרת העבודה נשחקת, ורק רוצים לקדם דברים למעשה. אך בשיח כזה של 'אז נדברו' בו קובעים זמן לדבר ולמצוא עצות לחינוך, מכינים את הנפש כמו אדם המתיישב ביישוב הדעת לערוך ספר שהולך לכתוב בעניני חינוך, שאז נזהר בכל עצה המעלה על הכתב, קל וחומר כשיזכור שהשם יתברך בעצמו עורך את הספר בענינים שמדברים עכשו.

◆ השבוע יחול חמישה עשר בשבט, בו נוהג להתפלל על אתרוג נאה. ליקוטי תפילות: ח"ב לג, ח"ב נז.

◆ אומן, עדכון כשרות: כיום, המלון היחיד באומן העומד בכללי בד"ץ העדה"ח הנוקשים, הינו מלון 'חושן'. זכרו: חומרי הגלם באוקראינה ובפרט ירקות העלים הנמכרים שם, נגועים ובעייתיים מאוד. וראה בעניין זה: חיי מוהר"ן קצ"ה.

◆ התורה הזמנית: עדכונים מטעם מכון 'לטייל בתורתו': חברי הכוללים החלו בימים אלו בלימוד משותף בליקוטי הלכות גביית חוב מיתומים ג', הלכה נוראה מלאה בטללי חיים, המבוססת על התורה הזמנית. כמו כן, א"ה ב'פורים קטן' יחלו בחבורות ובכוללים שטמעם הארגון, בלימוד תורה נ"ו. במקביל, יתחדשו מבחי' טעמו וראו' המבוקשים. פרטים נוספים יבואו במועד.

◆ "שיבו בנים שובבים": בימי שובב"ם אלו בהם עם ישראל מתקדש ומיטהר, ואחר עשרות מליוני פעמים בהם הודפסו שוב ושוב מזמורי ה'תיקון הכללי' במהדורות שונות, הופיע כעת מהדורה מיוחדת מפוארת עם פירוש רש"י והמצודות, שכידוע מאירים את פירוש המילות באופן בהיר ומתומצת. הפצה ראשית: 0583256408.

י"ל ע"י מכון עלה לתורה
 בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
 A028080148@GMAIL.COM
 02-8080148
 מקס או הודעה קולית
 במוקדים מיוחדים:
 054-8591148 | 053-3175211
 המעריצים נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

...כמו שהיה ביציאת מצרים שתכף כשנא
 משה אל פרעה להוציא את ישראל התגרה
 בהם ביותר ואמר, תכבד העבודה וכו', כי
 הסטרא אחרא כשרואה שבא צדיק אמת
 בחינת משה ורואה להוציא את ישראל
 ממצרים נפש הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר
 ויותר ומכביד עליו על העולם הזה והתאות
 והפרנסה עד שקשה עליו לזוז ממקומו
 לשוב לא יתברך.

אבל דרך ישראל עם קדוש שהם תופסין
 אמונת אבותיהם בידיהם ובכל פעם הם
 צועקים אל ה', ועל-ידי זה הם ממיניעין
 בכל פעם פרעה וחילותיו שהם הסטרא
 אחרא וכתותיהם:

ליקוטי הלכות, שילוח הקן ד, ו

יהלום

כל מה שעבר על ישראל
 ביציאת מצרים וקבלת
 התורה וכו', הכל כאשר לכל
 עובר על כל אדם שרוצה
 לזכות להי עולם:
 שם

איך אדע שאני באמת מחפש את ה', ואיני מרמה את עצמי?

אכן כתוב במשלי (י"ד): "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מוות". העצה היא להתפלל יחד עם ידויו דברים. להתבודד ולהעלות את הבעיות על השולחן, ולספר לפני ה' מה שעובר עליך, לא רק באופן של תפילה ובקשה, אלא בסיפור דברים של הנפילות והחולשות הכי קשים וגרועים, דברים שנופל בהם יום יום, ענינים אשר הוא ממש אשם בהם ונופל שם בדון, ואפילו שעדיין אינו מתחרט עליהם, והוא יושב ומספר זאת לה': "תראה מה קורה לי", "תראה לאיזה מקומות נפלת", "תן לי את הדרך" "תן לי יישוב הדעת" "תדריך אותי", כאן הוא נהיה אמיתי, באופן כזה הוא כבר לא יניח לעצמו להתרמות, כי יבוא למצב שבאמת מחפש עצה מעשית לנפשו. לא רק לדעת דרכים ושיטות.

עוד סימן של חיפוש אמיתי אחר ה' הוא, שגם בתקופה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מוצ"ב בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

הלכות הדלקת נרות שבת

נראה שיש להדליק מספר נרות כמו שהאשה מדליקה בכל שבת בבית (שנעשה כעין נדר ההדלק בבית זה' סכום נרות אלו, כי הרי האיש והאשה חייבים בזה באותה מידה. ולי"פ בנשמות שבת, א תכד).

הקנת הנרות על ידי הבעל

טוב שהבעל יקח את הנרות (משנ"ב יב). מה שכתבו הפוסקים שהבעל ידליק את הנרות ויכבם כדי שיהיו נוחים להדלקה - זה שיקר רק בפתיחות מצדו, אבל לא בנרות רגילים או בגרירות או פתיל צף, ואדרבה גורעים בזה.

לפי מה שיתבאר להלן שצריך שיהיה אור גם בשיאר חדרי הבית - טוב שהבעל ידליק שם לכבוד שבת בלי ברכה (שו"ע הרב, ה). ונכון שידליק לפני שהאשה מדליקה במקום האכילה (חובת הדר, הערה יז).

שכחו להדליק נרות שבת

אשה ששכחה להדליק נרות שבת - צריכה מעתה להוסיף כל שבת עוד נר (רמ"א, רסג א). אך יש אופנים שמוקלים בזה, ועל פן אם קרה פן יש לשאול לרב איך להתנהג. אבל אם היה בגלל אגס, אינה צריכה להוסיף (משנ"ב ז). ויש לשאול לרב מה נחשב אגס לענין זה.

אכן אם נמצאים במקום שצבא גדול הולכים אז כבר לבית הפנסות ונראה 'מצב של שבת' [וכמצוי בשבת התאחדות וכדומה] - נראה שאפשר להדליק נרות שבת מבלי לקבל שבת אז (ראה: פרמ"ג, רסג א"א י. שלחן טהור, רסג ה. ביה"ל, רסג ד"ה קודם. מנחת יצחק, ט כ ד"ה אולם. נשמת שבת, ריז ה. וראה גם בחובת הדר, בהערה מו).

ג. מ'זמן הדלקת נרות' הנהוג במקום - אפשר להדליק נרות שבת ואפילו קטלא מקבילים שבת אז (שאינו ניכר לכבוד שבת כיון שרובם מדליקים אז). ולהלן יתבאר איך אפשר להדליק מבלי לקבל שבת.

מספר הנרות

א. מעקר הדין יוצאים בהדלקת שתי נרות. אך הרבה נוהגים להוסיף עוד נרות (שו"ע, רסג א). ונראה שהאשה תעשה כמו שנהגו בבית אמה או בבית בעלה (וכן ראה שבה"ל, ז, ט).

ב. ואין להדליק פחות ממה שהיא רגילה (פוסקים, הביאם בשמירת שבת כהלכתה, מג ג). אומנם כשמודליקים שלא בבית - נוהגים להדליק רק שתי נרות (שם).

ג. אם האשה שלא בביתה, והבעל או שיאר בני הבית נשארים בבית

זמן הדלקת הנרות
 א. לפני זמן פלג המנחה [מופיע בלוח בדרך כלל] - אין יוצאים ידי חובת הדלקת נרות שבת. וזאת אפילו אם מקבילים שבת אז (שו"ע רסג ד, כיון שאינו ניכר שהוא לכבוד שבת וא"א לקבל שבת אז).

ב. אחרי זמן פלג המנחה עד זמן הדלקת נרות הנהוג במקום, אפשר להדליק נרות שבת, אבל רק אם מקבילים שבת אז, כלומר שהאשה תאמר או תחשב שמקבלת שבת בהדלקת הנרות ואסורה במלאכה כמו בשבת ממש (שם, כדי שיהיה ניכר שהוא לכבוד שבת). וי"א שאין צורך שתקבל שבת 'תכף' אחרי הדלקת הנרות, אלא מספיק שתחשב שרוצה לקבל שבת בעוד 'עשר דקות'. וכן סוברים שאין צורך שדווקא האשה תקבל שבת אז, אלא מספיק שהבעל יקבל שבת אז - והמקל בזה יש לו על מי לסמוך (זו היא דעת השו"ע הרב רסג יא, והביאוהו האחרונים. אך מכיון שהמשנ"ב לא הביאו כדרכו, ש"מ לא ס"ל כן, גם הוא חידוש שלא נמצא בפוסקים שלפניו. וע"כ כתבתי בשם י"א. ומה ש"א שמספיק שאחד מבני הבית יקבל שבת, לא נלע"ד להקל כ"כ בדבר).